

ŠKOLSKO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2024. GODINE

Razred ili kategorija natjecanja: ispit za 1. razred

Zaporka

--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova ____ / 50

Potpis članova Školskoga povjerenstva

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto i nadnevak: _____

P
e
č
a
t

š
k
o
l
e

Zadatke je potrebno rješavati prema uputi ispred svake skupine zadataka.

Za rješavanje zadataka predviđeno je 75 minuta.

Odgovori se upisuju kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Ako se upotrebljava obična olovka ili kemijska crvene ili koje druge boje tinte (osim plave), učenik će se diskvalificirati. Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika, posebice treba poštovati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena.

Odgovori učenika moraju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino je u zadacima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena uporaba čitljivo napisanoga velikog tiskanog slova

Tijekom pisanja ispita ne smije se koristiti ničim osim navedenim priborom za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod sebe, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilnu provedbu natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom, kalkulatorom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita. Učenicima se dopušta pisanje po marginama i po praznim stranicama ispitnoga materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Tijekom pisanja ispita natjecatelj se može koristiti papirom formata A4 koji mu dodjeljuje Školsko povjerenstvo i ovjerenim pečatom škole. Nakon završetka pisanja taj se papir predaje Školskomu povjerenstvu i čuva s drugom dokumentacijom natjecatelja.

Potpuno pravilno riješeni zadatci prema uputi za rješavanje vrednuju se jednim, dvama ili trima bodovima. U djelomično ispravno riješenim zadacima boduju se ispravno riješene čestice ako nije bilo ispravaka odgovora u tim česticama. Netočno se riješeni zadatci, naknadno ispravljeni odgovori i odgovori napisani u zagradama te bilo koje kombinacije točnoga i netočnoga odgovora ne vrednuju.

Nakon isteka vremena za rješavanje zadataka ispit preuzima Školsko povjerenstvo.

U PRVOME ZADATKU POVEŽI DESNI STUPAC S LIJEVIM STUPCEM UPISOM JEDNOGA SLOVA NA SVAKU CRTU ISPRED POJMOVA U LIJEVOME STUPCU. DVA SE POJMA IZ DESNOGA STUPCA NE MOGU POVEZATI.

3	
1. Poveži faze razvoja života na Zemlji s razdobljima geološke prošlosti.

___ pojava čovjeka	A) jura
___ prve biljke cvjetnice	B) karbon
___ šume velikih papratnjača	C) kreda
	D) pleistocen
	E) silur

U SLJEDEĆEMU ZADATKU U PAROVIMA POJMOVA KOJI SU PODEBLJANI I ODVOJENI KOSIM CRTAMA ZAOKRUŽI ONE POJMOVE KOJI SU TOČNI.

2	
2. **Paleontologija/stratigrafija** grana je geologije koja proučava slojeve stijena, njihove teksture, sastav, međudnose te ih uspoređuje na širem prostoru. Pri određivanju starosti **magmatskih/sedimentnih** stijena upotrebljavaju se provodni fosili. Naime, oni su karakteristični samo za **duga/kratka** geološka razdoblja, pa je na osnovi njih moguće odrediti **apsolutnu/relativnu** starost stijena.

U SLJEDEĆEMU ZADATKU TRI SU POGREŠNA POJMA. PRONADI IH I PREPIŠI U PRVI STUPAC TABLICE, A UZ NJIH U DRUGI STUPAC, U ISTOME REDU UPIŠI TOČNE POJMOVE.

3	
3. Promotri priloženu fotografiju i pročitaj tekst.

Na fotografiji je prikazana uvala Zavratinica koja se nalazi u sastavu Parka prirode „Biokovo”, a glacijalnoga je postanka. Općenito, obala Hrvatske prema postanku je abrazijska, a karakterizira je velika razvedenost. Razvedenost obale odnos je njezine zračne i stvarne dužine između krajnjih točaka.

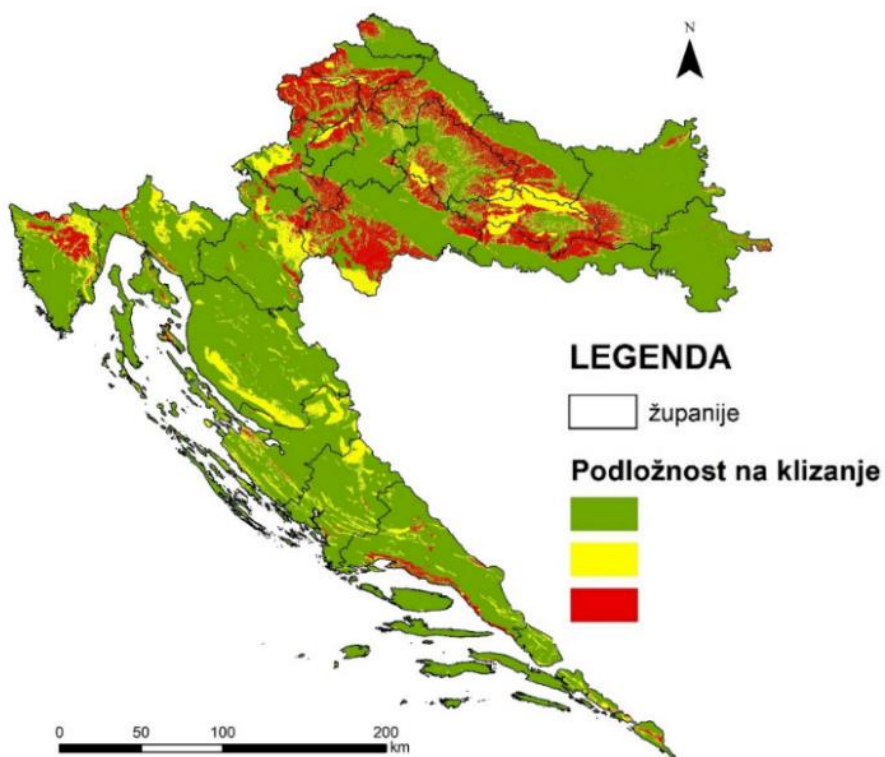
POGREŠAN POJAM	TOČAN POJAM

SLJEDEĆIH SEDAMNAEST ZADATAKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA, GEOGRAFSKIH KARATA I SHEMA.

- 2 4. Tip rasjeda prikazan na fotografiji nazivamo _____ rasjed. Kod njega se krovinsko krilo spušta u odnosu na podinsko. Upiši slovo K na fotografiji na krovinsko krilo.

- 3 5. Priložena geografska karta prikazuje podložnost na klizanje u županijama Republike Hrvatske.

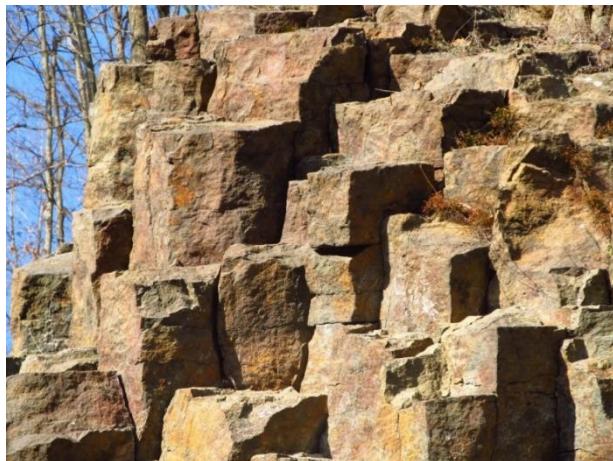
Najveći udio područja vrlo podložnih na klizanje ima županija čije je ime _____.

Najmanji udio područja podložnih na klizanje ima županija čije je ime _____.

U Sisačko-moslavačkoj županiji od 2021. pod utjecajem niza _____ aktivirala su se brojna nova klizišta.

2

6. Geološki spomenik prirode „Rupnica” prikazan na fotografiji nalazi se u Parku prirode _____ (*upiši ime*), a jedinstven je u Hrvatskoj po pojavi prizmatskoga lučenja albitskoga riolita, koji je prema postanku _____ stijena koja se kristalizira u obliku četverostranih prizmi.

1

7. Promotri priloženu geološku kartu.

Koji je od navedenih jadranskih otoka najstarije građe? (zaokruži slovo ispred točnoga odgovora)

- a) Brač
- b) Hvar
- c) Korčula
- d) Lastovo

3	
---	--

8. Fotografije prikazuju kamenolome. Na crte upiši koja se vrsta stijene eksploatira u njima.

Brojkom 1 označen je kamenolom u
kojemu se
eksploatira _____.

Brojkom 2 označen je kamenolom u
kojemu se eksploatira
_____.

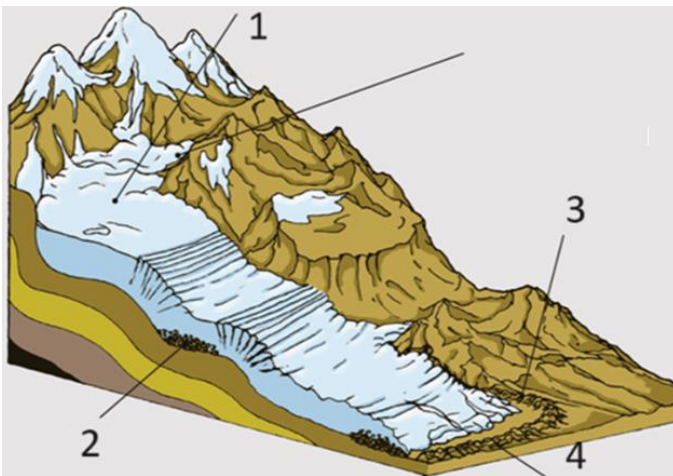

Brojkom 3 označen je kamenolom u
kojemu se eksploatira
_____.

- 2 9. Narančastom bojom na karti označen je planinski masiv u Istočnim Alpama, čije je ime _____ . Ime je dobio prema mineralu od kojega je građen, a koji se prema postanku ubraja u _____ stijene.

- 1 10. Shema prikazuje presjek ledenjačke doline i ledenjaka.

Ishodišno udubljenje (dijela ledenjaka) na shemi označeno brojem 1 nazivamo _____ .

- 3 11. Na crte iza brojeva 2, 3 i 4 upiši nazive onih tipova morena koje prikazuju na shemi u 10. zadatku.

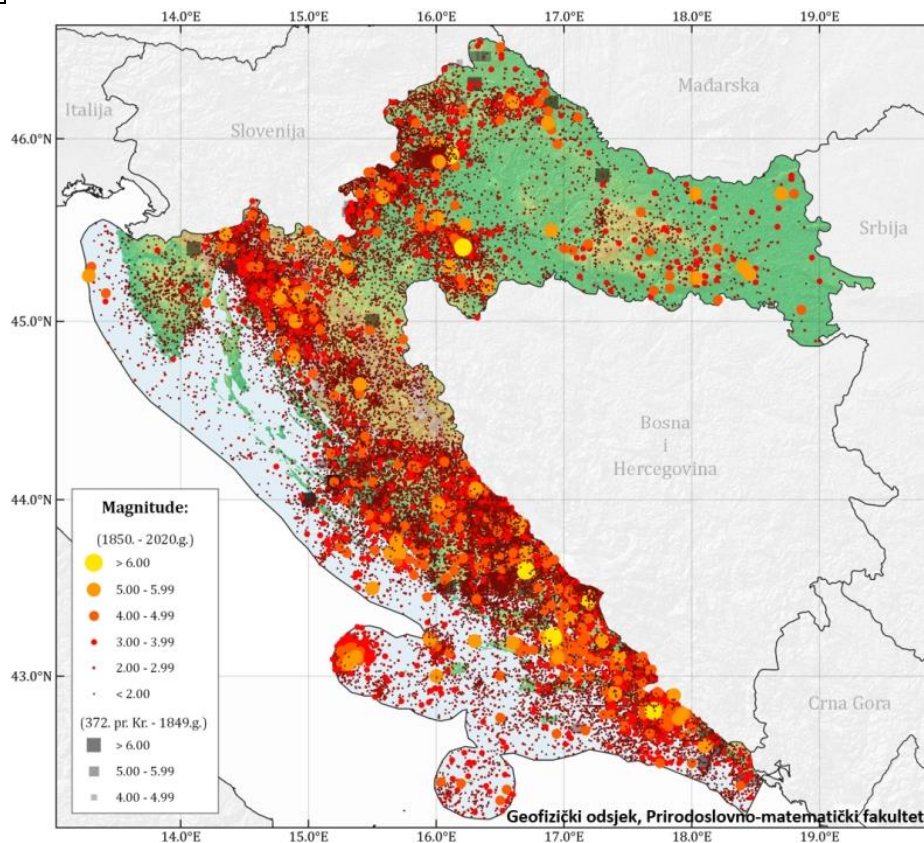
2 _____ morena

3 _____ morena

4 _____ morena

3

12. Karta prikazuje epicentre potresa u Hrvatskoj od razdoblja prije Krista do 2020.

Imena su vulkanskih otočića
na kojima su potresi
najučestaliji

i

Zadnji snažan potres (od 5,5
stupnjeva po Richteru)
pogodio je Zagreb u ožujku
_____ godine.

3

13. Promotri priloženu fotografiju.

Padinski proces prikazan
na fotografiji nazivamo

_____.

Izvorišni destruktivski
oblik (užljebljenje)
nazivamo

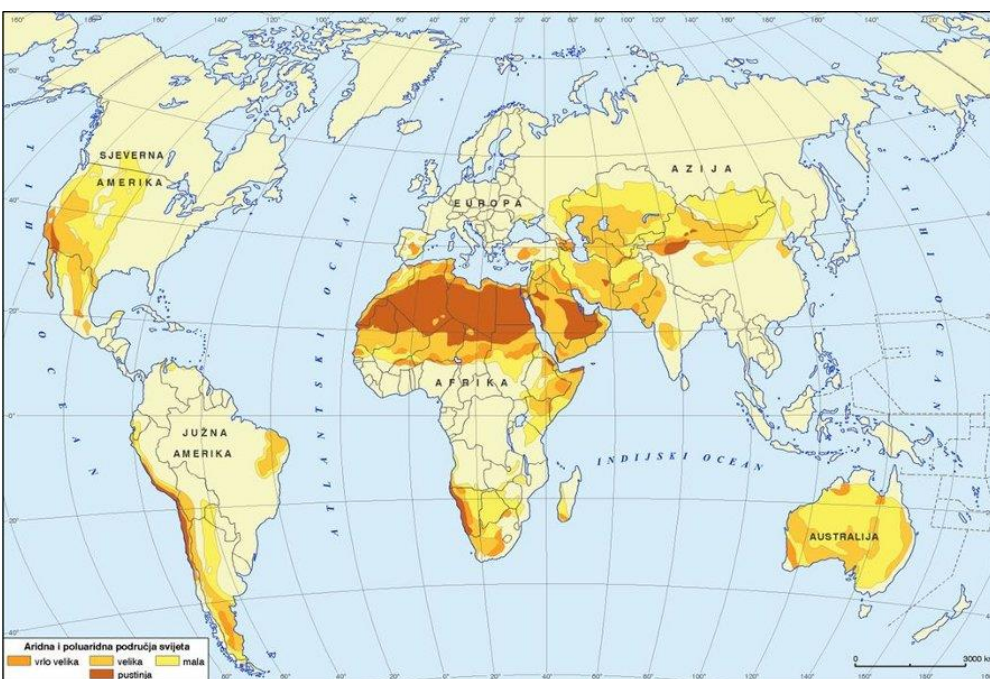
_____.

Lepezasti akumulacijski
oblik nazivamo

_____.

2

14. Karta prikazuje rasprostranjenost pustinja na Zemlji.

Ne računajući Antarktičke pustoši, ime je kontinenta koji ima najveći udio hladnih pustinja na svojoj površini _____.

Ime je kontinenta koji ima najveći udio toplih pustinja na svojoj površini _____.

3

15. Promotri priloženu fotografiju.

Na fotografiji je prikazan tok rijeke čije je ime _____.

Prikazana rijeka u vapnencima probija uski i duboki reljefni oblik koji nazivamo _____.

Ta se rijeka prelijeva preko travertinskih barijera i stvara reljefne oblike koje nazivamo _____.

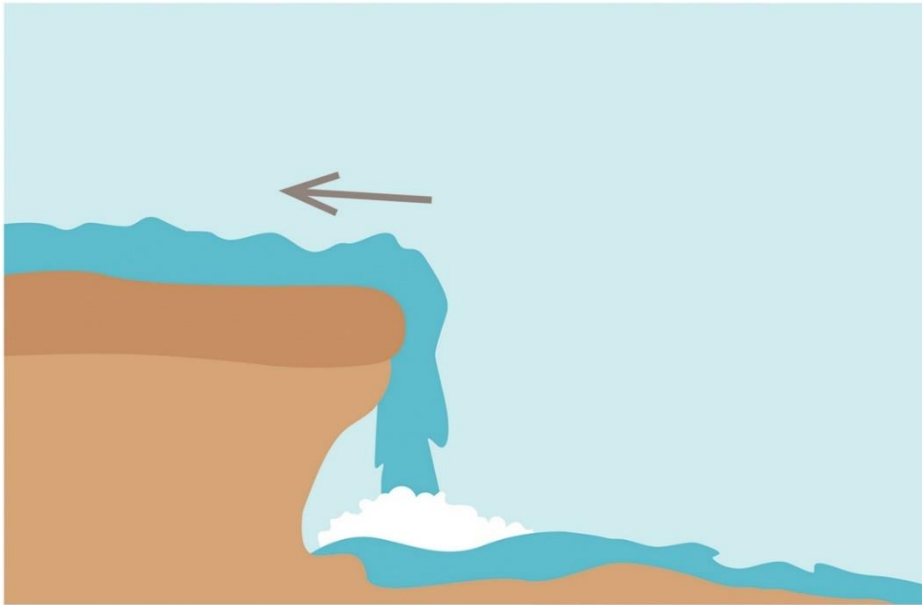
1

16. Ime je zaravni površine od oko 1200 km² označene brojem 1 u 15. zadatku

_____ zaravan.

1	
---	--

17. Na shemi je prikazan proces erozije slapa kojim dolazi do njegova unazadna pomaka. Takvu eroziju nazivamo unazadna ili _____ erozija.

2	
---	--

18. Na fotografiji je antički grad Petra koji se razvio u suhoj dolini povremenih vodenih tokova koje nazivamo _____ u pustinji čije je ime _____.

- 2 19. Fotografije prikazuju različite vrste ugljena prema stupnju pougljenjivanja, pri čemu je s 1 označen najviši stupanj pougljenjivanja, a s 4 najniži. Na crte upiši vrste ugljena.

Brojkom 1 označen je _____.

Brojkom 2 označen je _____.

Brojkom 3 označen je _____.

Brojkom 4 označen je _____.

- 1 20. Kako nazivamo vrstu sedimentnih stijena kojima pripada ugljen?
_____ sedimentne stijene

U SLJEDEĆEMU ZADATKU DOPUNI REČENICU.

- 3 21. Ime je kontinenta na kojemu je najmanji broj vulkana _____.
Ime je planinskoga pojasa na kojemu se nalazi mnoštvo vulkana i koji se proteže duž sjevernoameričkoga kontinenta _____, a ime je toga planinskoga pojasa na južnoameričkome kontinentu _____.

U SLJEDEĆIM DVAMA ZADATCIMA DVA SU TOČNA ODGOVORA. ZAOKRUŽI SLOVA ISPRED TOČNIH ODGOVORA.

- 2 22. Teritoriji kojih su današnjih država najvećim dijelom bili dio Gondvane?
a) Albanije b) Indije c) Kanade d) Kine e) Saudijske Arabije

- 2 23. Što se od navedenoga odnosi na Središnji masiv u Francuskoj?
a) kenozoik b) kraton c) paleozoik d) prosječne visine od 2000 m e) termalne vode